

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 4 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilne se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasni in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprište reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Slovinci!

Ko je dné 16. novembra 1887 umrl naš Fran Levstik v Ljubljani v tistih prostorih, kjer je bival narodov ljubljenec Preširen, vedel je vsak, da je narod zgubil zopet jednega svojih velikanov, pesnika in jezikoslovca, kritika in ostrega sodnika, moža neupogljivega značaja, moža, o katerem poje naš Stritar:

„Kako se služi domovini sveti,
Sijajen vzgled si Ti Slovencem bil!“

Letos v spomladi objavili so Levstikovi rojaki iz Spodnjih Retij, kjer je bil Levstik porojen dné 28. septembra 1831, oziroma iz bližnjih Velikih Lašč, da hočejo vzdati na Levstikovem domu spominsko ploščo in zgraditi v Velikih Laščah spomenik, ter so naprosili ob enem ves slovenski narod, naj podpira njih podjetje.

In narod slovenski pozná Levstika, kateri ga je učil:

„A kadar se oglašiti velja,
Odpri na stečaj vse duri srca!“ —

Narod slovenski oglašil se je in podpiral „odbor za zgradbo Levstikovega spomenika v Velikih Laščah“ v toliki meri, da je bilo odboru mogoče v nepričakovano kratkem času rešiti naloz svoj častno!

Dné 11. avgusta t. l. odkrije se uže v Spodnjih Retijah na Levstikovem domu spominska plošča in na trgu v Velikih Laščah lep, 5 1/4 metra visok spomenik iz bliščečega repentaborskega marmorja.

Slovinci! — Dné 11. avgusta t. l. priroma mnogo mnogo priprostega naroda iz okolice Spodnjih Retij in Velikih Lašč, da gleda kamenit spomenik in sodi, kak velikan je bil njih vaščan!

In v imenu tega preprostega naroda vabi odbor ves slovenski narod, da se vdeleži slavnosti ter jo poveljica po svojih deputacijah ter pové Levstikovim rojakom,

da se ne motijo, ko sodijo: kak velikan bil je njih vaščan!

V Velikih Laščah, dné 27. julija 1889.

Odbor za Levstikov spomenik.

Trst, Gorica in Istra.

Tu podajeno našim čitateljem dosloven prevod nekega dopisa iz Trsta v zmerno liberalen rimski časopis „Fanfulla“, v katerem se jasno in precej verno opisujejo narodnostni in politični odnošaji na Primorskem, kar ni sicer navada časnikov v italijanskem kraljestvu. Dopis je vzbudil mej tukajšnjo ultra lahonsko stranko veliko razburjenosti ter bil povod raznim strastnim člankom v „Indipendentiju“ in celo v nemških časnikih. Kaj vrlo ga podpira in pojašnjuje tukajšnji uradni list „Adria“. O priliki tudi mi o predmetu še kako povemo. Za danes zadostuje prevod dopisa:

Trst, 22. julija:

Kdor se pelje, dospévši v avstrijsko cesarstvo iz iztočne meje, po železnici naravnost v Trst, istinito se lahko vara nekoliko trenutkov, da se nahaja v izključljivo laški deželi, čeprav ga opominjo, ako ni gluhi in slep govornik konduktarjev in neka druga govornica, koja je vendar nekoliko namešana z italijanskimi besedami, da Primorje (tako namreč uradno imenujejo v Avstriji pokrajine Goriško, Trst in Istro) ni niti Lombardija, niti Venetska in še manj Umbria ali Toskana!

Pri vsem tem se pa nahaja mnogo teh slepcev in gluhecev, in istina je, da nekateri izmed naših, kadar govoré o Primorju, govoré o njem kakor o Trentinu. celo ma laškej pokrajini. Da se ta pogrešek obdrži, pripomogle so mnogo ne-

katere osebe, ki so prišle v Trst kakor zavite v vrečo, katere o Trstu neso govorile niti pisale drugoga nego to kar so šlišale in vidile v Società di Minerva, v Associazione di Ginnastica, v kavarni Tommaso in v kaceem drugem povsem laškem zbirališču. Enako sta prišla v Trst v dobro zaprti vreči Carducci in de Amicis; enako je prišlo sem tudi mnogo drugih javno predavati ali samo en touristes: tu je mnogo taci, koji imajo nalogo, držati daleč od pravega položaja te gospode, in istinito smešen je način, s kojim so imeli v Trstu de Amicisa v nekakej kvaranteni, kateri ni videl niti šlišal nego to kar so drugi hoteli. —

S temi besedami ne menim zanikati italijanskega značaja Trsta. Trst je italijansko mesto in ostalo bode brez pomoči poslancev Cavalotti, Bovio in Imbriani, kakor je bilo v srednjem veku navzlic vekovitemu njegovemu antagonizmu z Venecijo in čeprav se je samo udalo avstrijski hiši l. 1382 kar so pa tirjali politični nameni, namreč pet let predno je Nizza prešla v oblast savojske vladarske hiše!

Trst, ponavljam, je italijansk in ostane vedno kajti neke stvari more izbrisati samo prst Božji!

Ali drugačno je ako se iz tega izvaja, da je mesto Trst italijansko, da v njega okolici ne biva drugo nelaško prebivalstvo in to v velicem številu; in gotovo mora dotičnik biti jako neveden in neumen, ako trdi, da v Istri in na Goriškem prebivajo zgolj Italijani v tem ko ista statistika bodisi uradna ali neuradna potrjuje, da je prebivalstvo na Primorskem polovica italijanske in polovica slovenske narodnosti. Ako pa ti Slovani ne spadajo vsi k enem plemenu ampak so

deloma Slovenci, Hrvati in Srbi, to malo nam mari, kajti vsi so edini v sovrastvu proti Italijanom ter se čutijo Slovane! Da mi tukaj to dobro občutimo, naj priča o tem konečni uspeh zadnjih volitev v deželni zbor v Istri, priča o tem gibanje mej kmetskimi ljudstvom, skoraj izključivo slovenskim in navduševanem po nekem delu svečenstva, katero je tudi skoraj celoma slovensko.

Tak je položaj in kdor noče verjeti, naj se le potruži na Primorsko, ali sam in ne spremljan po onih, koji hočejo prodajati rog za svečo.

Samo mesto Trst z dotično okolico ima okolo 40.000 Slovencev, kateri gotovo niso vpisani niti v društvo „Pro Patria“, niti v ono nedavno osnovano z imenom „Associazione Dante-Alighieri“. H tem štirideset tisočim tržačanov (da tako rečem) pribrojite polovico prebivalstva Istre in Goriškega in vprašajte častna gg. Cavalottija in Imbrianija, je li je bil previden ali ne zadnji korak ministra Crispija, in če je trebalo dovoliti, da se še nadaljuje ono gibanje, katero bi se za Italijo rešilo kakor mehurček mila, iz druge strani bi našlo odpor v tem živahnejšem in rednejšem gibanju slovenskega življa proti nam Italijanom na Primorskem.

Nekateri menijo, da Slovani ne predstavljajo drugoga nego divjaštvo, nevednost sploh vse, kar je najbolj neuko; in izjavljajo ti celo, da imajo na sebi to pego, da so namreč nastanovljeni v tej deželi koma j (sic!) od vladarstva Karola Velikega ali malenkost od tisoč let! Gotovo je malo tisoč let napram onej dobi, v kojoj so bivali tod Celti. Ali so morda Celti sedanjji prebivalci Pirana, Umaga, Rovinja? Ali so Rimljani čiste krvi Tržačani? Čitajoč imena mrtvih, ki se objavljajo v

PODLISTEK.

„Matica Hrvatska“.

(Konec.)

6. Črtice iz hrvatske književnosti, napisao dr. Ivan Broz; drugi zvezek. Ovo je nastavek znamenitega dela, kojega je „Matica“ začela izdavati predlanjskim. Boljšemu pisatelju kakor je imenovani gosp. dr. Broz ni „Matica“ res mogla poveriti spisovanja književne zgodovine hrvatske. Naloga ta je jako težavna kajti pisatelju je treba pridno listati po velikem kupu sem ter tja raztresenih spisov in listinah ter iz vsake izbrati zrno. Delo je bilo odmerjeno tako, da bi v pričujočem zvezku morali najti prostora vsi pisci književnosti hrvatske od najdrovnejših časov tja do XV. stoletja, ali gradivo je pisatelju pod roko tako naraslo, da je moral v ta zvezek uvrstiti samo članke o cerkveni književnosti.

Knjiga, kakor trdi g. pisatelj sam v predgovoru, ni spisana za one ljudi, koji se uče ali so uže proučili zgodovino hrvatske književnosti, ampak za one čitatelje, koji hočejo česa brati o tej zgodovini in to za odmor in zabavo. Temu pisateljevemu namenu ovo delo istinito ustreza kajti gradivo je toli mično in poljudno v njej obravnavano, da je bode vsakdo sj-

slastjo in zajedno s pridom čital. V osmih glavnih oddelkih razpravlja se pred vsem življenje in delovanje prvih prosvetiteljev in verovestnikov slovenskih, bratov sv. Cirila in Metoda. Važno je osobito poglavje o glagolici in cirilici in o staroslovenskem jeziku. V dveh ovecjih poglavjih, namreč od str. 55—125 je opis glagoljske cerkvene književnosti. Kakor znano bila je glagolica, in je po nekod še dandanes, v kojem so bile napisane vse obredne in bogoslovske knjige. Vsakdo bode delo g. Broza s pridom prebral ter izvedel iz njega marsikaj neznanega. Slednjič se obravnava vero, cerkveno uredbo, obrede, življenje in slovstveno važnost Bogomilov. Knjiga broji 200 strani ter je jako zanimljiva; gotovo bode zanimala tudi naše sorojake, kojim je na srcu proučavanje slovenske književnosti.

7. Emin-Agina ljubava, pripovieda Jos. Eug. Tomić. Ime pisateljevo samo na sebi priporoča to najnovjšo njegovo povest; še vedno se ljudstvo zanima za njegovo pred leti izdano povest „Zmaj od Bosne“ v kojoj se kaj točno in naravno opisujejo razni značaji in tipusi prostejšega ljudstva nekdanj tužne Bosne. Snov novej njegovej povesti zajel je pisatelj iz žalostne dobe v kateri so divji Turki divjali po slovenskih in hrvatskih pokrajinah, morili, sežigali in pustošili vse kar jim je prišlo v pest. Vzemi knjigo in čitaj!

8. Dva hrvatska junaka Marko Mesič i Luka Ibršimović, napisao Radoslav Lopašić. Knjigo krasi sedem slik. Minolo je dvestolet odkar je odklenkalo turskeje vlasti na Hrvatskem in Slovenskem; v ta spomin izdala je letos „Matica“ mej svojimi knjigami tudi životopis dveh slovenskih hrvatskih domoljubov, poglavitnih zatočnikov v tedanjem narodnem vstanku v Lici in Slavoniji. Pisatelj v tej knjigi ne opisuje zgolj živjenja in delovanja omenjenih hrvatskih sokolov in vrlih domoljubov ampak spominja tudi družih dogodivščin one dobe, koja je tolike važnosti glede ohranitve kršćanske vere in prosvete sploh. Doba ta je za naše historike in pripovedovalce neusahljiva kajti dovolj imamo v njej snovi za lepe povesti; ista se je tudi od naših pisateljev dosti obravnavala v raznih pripovestih in spisih sploh. Tudi v tej knjižici moramo pohvalno omenjati tekoče in jasne besede, ki g. Lopašića pisavo odlikuje. Knjiga je pisana tudi popularno, ter gotovo v dikiiji ne zaostaje za izbornem opisom Karlovca, kojega je isti pisatelj pred nekoliko leti napisal in „Matica“ izdala.

9. Biedne priče pripovieda Ksaver Šandor-Gjalski. Črtice so te tekoče iz globokočutečega srca tako divno opisane, da jih človek čita z veliko pazljivostjo. Na broju jih je sedem namreč: „Svječica

na grobu“, „Naja“, „Zadnja četiri gornjaka“, „Zašto?“, „Srce mu puklo“, „Sa sela“, „Perpetuus“. Našim gospicam ne treba pač sezati po nemških žurnalih in pretiranih romanih; zdravega in dobrega čtiva najdejo zadosti pri slovenskih in hrvatskih pripovedovalcih!

10. Letos je začela „Hrvatska Matica“ izdavati novo zbirko koristnih knjig namreč „knjižnico za hrvatske trgovce“. Prvi zvezek nam prinaša važno knjigo iz trgovinske vede z naslovom: „Počela političke ekonomije“. Glavna skupščina „Matic“ je sklenola, da se osnuje ta knjižnica. Boljša bi se narod hrvatski ne bil mogel spominjati svojega dobrotnika in rodoljuba Antona Jakića, koji je volil „Matici“ 500 for. v ta namen. Knjiga, prva te stroke tudi v hrvatskeje književnosti, broji 346 strani v osmerki. Predstavljen jej je životopis „sina hrvatskega naroda in občana zagrebskega“ (kakor se sam zove v nagrobnem napisu), kojega je spisal drug in prijatelj pokojnega Gjuro Crnadak. Sledi mu razlaganje o početku in zasnovitvi te knjižnice od profes. dra. Blaž Lorkovića in koncem „Počela političke ekonomije“, koje je napisal tudi g. dr. Blaž Lorković. Zadnji je tudi slovenskemu občinstvu gotovo dobro znan po svojej izvrstnej knjigi: „Žena u kući i u društvu“.

tržaških časopisih, komaj da temu verujemo, kajti deset desetih imen je slovanskih in nemških kakor so zvečine slovanska in nemška imena v kazipotu po Trstu, kojega izdaje Dase.

(Konec prih.)

Svoji k svojim!

II.

Gojenje materinščine v družini, to je najboljša, najuspešnejša narodna politika. To je neovrgljiva resnica, katero hočemo pa malo natančneje osvetliti z vzgledi iz družinskega življenja bratskih nam slovanskih narodov.

Ko je palo poljsko kraljestvo, ali bolje poljska republika, razdelile so si tri države poljsko zemljo; Galicijo vzela je Avstrija, Poznanjsko Prusija ostalo pa Rusija. Najbridkejša usoda zadela je Poznanjsko, nad katero gospodujejo Prusi z vso ono skrajno brezobzirnostjo, ki od nekedaj znači Pruse v zgodovini. Pruska vlada uporablja vsa sredstva, da zatara poljski živelj v pridobljeni zemlji ter jo čim prej germanizira, ker je prepričana, da bode še le potem, ko bode Poznanjsko popolnoma ponemčeno nerazdružljivo in stalno zvezano s Prusko. Nemška vlada se je precej obrnila proti jeziku in veri. Pahnula je jezik iz vseh škol ter dela s vsemi silami na to, izpodrinuti ga iz cerkve. Poljaki so izključeni iz državnih služb, ako se ne ponemčijo, drž. uradnikom je prepovedano jemati si Poljke v zakon, ker je rodoljubje poljskih žen pruski vladi le predobro znano in ker so pruski mogotci popolnoma prepričani, da zna Poljka, kakor morda nobena žena na svetu ucepiti svojim otrokom ljubezen do poljskega naroda in jezika v srec. Ti previhani politiki in oblastni državniki se torej boje poljskih žen, ker dobro vedo, da je njih rodoljubje mogočnejše in uplivnejše, nego prusko nasilstvo. Ta bojazen in brezobzirnost pruske državne uprave, nam jasno priča, kolike veljave je narodna odgoja otrok v družini. A ne samo to Prusi so šli še dalje. Na sto in sto načinov nadlegujejo poljsko prebivalstvo, stavijo mu povsod zapreke, ovirajo kjer morajo njega gospodarski razvoj tako, da si reveži ne vejo druge pomoči nego izseliti se. Do stotisoč in več družin na leto ostavlja rodno Poznanjsko ter si prodavši dedno svojih očetov, išče v daljni Ameriki nove domovine. Nemci so osnovali posebno

Tudi pričujoče njegovo delo se bere enako gladko ter je polno naukov in nasvetov, koje bodo s pridom čitali ne samo naši trgovci nego tudi vse naše razumnštvo, ki ima opravka z gospodarstvom. Mi to knjigo posebno priporočamo našemu občinstvu, da si jo kupi in jo s koristom čita. Cena za „Matičine“ ude je 1 fr., za neude for. 1.50.

11. Herodot. Poviest, dio drugi. To je uže šesti zvezek iz zbirke „Prievođi grčkih i rimskih klasika“. Prevel in tolmač dodal Aug. Mušić. Delo je nagradjeno iz ustanove grofa Ivana Nep. Draškovića za leto 1884., ter broji 307 strani. Kakor čujemo bode „Matica“ še letos izdala prevod Tacita, ako bode narod njeno nastojanje podpiral. — Cena 1 fr. za članove, for. 1.50 za neude.

Jedanajst krasnih knjig v jednom letu za ceno 5 for., ali 9 originalnih krasnih del za 3 for. Hrvatski narod se sme s tem povoljnem uspehom res ponašati ter to vrlo slovstveno podjetje tudi gmotno vstrajno podpirati.

Vsacemu novo vpisanemu slovenskemu udu daje se površ še „Riečnik hrvatsko-slovenski“, kojega je „Matica“ lani navlašč izdala. Ako se bode hrvatsko čitajoče občinstvo mnogobrojno odzvalo rodoljubnemu odboru, bode „Matica“ še v tem letu izdala tudi knjige za tekoče leto 1889.

društvo za nakupovanje poljskih posestev, katero dobiva iz državne blagajne velike podpore. Komu ne zvane še v ušesih brutalno ironične besede, s katerimi je Bismark v nemškem državnem zboru zagovarjal predlog, da se za državne denarje pokupijo poljske graščine ter izroče nemškemu gospodarjem. „Poljski gospodje“, rekel je Bismark, „se lahko nasele v Italiji, ali pa gredo za skupljeni denar igrati v Monako“. Celokupnost nemške države zahteva, da se v ta namen potrosijo milijoni ter s tem odvrne nevarnost, ki preti s te strani Nemčiji“. Tako brezobzirno, tako brutalno-energično se ni še postopalo proti nobenemu narodu. — Poljski živelj res propada, a ne tako naglo, kakor si želi Bismark. Akoprem ni našla poljščina zavetja ni v cerkvi ni v šoli, ni še zamrla v onih zemljah poljska govornica, ni še zatrta ljubezen do poljskega naroda. Poljske matere odgajajo doma v družini svoje otroke v poljskem duhu ter je uče ljubiti svoj jezik in svojo narodnost! Vsa brezobzirnost nemških mogotcev je brez moči, nje pogubonosni upliv ne sega za zidovje poljskega doma. Bije se boj mej kruto silo in rodoljubjem poljskih žen, in kakor kaže zmagalo bode poslednje.

Po poljskem vzgledu ravna se Čehi. Tudi oni so se poprijeli te politike, katere dobri vspehi se nam kažejo dan na dan. Ni dolgo, kar je bil češki narod uže več pod nemško oblastjo. V mestah in trgih in boljših krogih, vladala je nemščina in zdelo se je nemogoče, da bi si Čehi, kedaj priborili kako veljavo v deželi. In glejte spremene v tej kratki dobi. Sedaj so Čehi vladajoča stranka v deželi, oni, katere so Nemci nedavno še tako prezirno nazivali „podrejeno pleme“ se širijo in spodjedajo ta tako slavljeno „kulturni“ nemški narod. Čehov je dan na dan več v deželi. Nemcev čedalje manj.

Kako so dosegli Čehi to čudo? Jim je morda vlada pomagala? Morda vlada Čeha podpira in Nemca zatira? Nikakor ne, to je vspeh gojenja narodnosti v družini. Čeh ostane Čeh naj živi kjer hoče, jemlje si češko ženo v zakon, govori češko v družini in odgoja v češkem duhu svoje otroke. Tako raste njih število. V politiko se ne spuščajo, dokler jih ni dovolj. Kadar je pa njih število dovolj naraslo, tedaj stopijo na noge in zahtevajo, kar jim gre. Pripeti se mnogokrat, da so si na tak način pridobili cele okraje, ki so bili nekdanj nemški. To so dosegli brez javnih šol, brez krika, z gojenjem narodnosti v družini. Tako moramo delati tudi mi, to edino nam pomore, to je edina pot, do stalne in konečne zmage!

Tržaška okolica

v letih 1840 do 1889.

I.

1840. leta jela se je okolica polagoma vzbujati, ter se zavedati 1860. leta, vel je po okolici uže zdrav in svež naroden zrak! Okoličani so bili povsem navdušeni za svoj narod; največji njih ponos je bil, da so se smeli imenovati Slovence. Narodna navdušenost je bila občudovanja vredna med okoličani. Kdo se ne spominja še narodne pesni: „Tržaški smo fantje, s Primorja doma, — Slovenskega duha, slovenskega srca“, itd. In kdo se ne spominja vrlih naših okoličanskih vojakov, domačega bataljona? Navdušenost okoličanskih vojakov za narod in Avstrijo je bila nepopisljiva! Ko so bili avstrijski vojaki doli v Italiji slavne bitke — ko so vozili skozi Nabrežino avstrijske ranjence in sovražne vjetnike, tedaj so hrepeneli naši bataljonovci po bitki želeli so tudi oni kri prolivati za svojega cesarja in avstrijsko celokupno državo! Tedaj so prosile posamične okoličanske „kompanije“, naj se jim dovoli, da gredo v vojsko v Italijo! To je bila prava navdušenost za Avstrijo in cesarsko hišo! Okoličani so sedaj uže omamljeni od vedno

se širerega italijanskega življa in potrti, ker vidijo, da se rod naš in naša prava z nogami teptajo, kar na nje slaboupliva!

Se je li spoznala takrat od vladine strani ona navdušenost okoličanov do cesarske hiše? Se je morda spoznalo potrebno, da se to prezvesto ljudstvo ohrani v korist državi? In: se li danes spoznava, da to verno ljudstvo propada — da propada „stražab Adriji“ pripuščena lastnemu poginu? Ne! Vrača se nam v vsem kamenje za kruh. Ali, zadnji je čas sedaj. Vlada lahko mnogo stori, da se narodni naš živelj ohrani in ojači.

Mi tržaški in okoličanski Slovenci imamo le jeden list — „Edinost“ — kateri je naše glasilo. V ta list izlivajo domači narodnjaki iz čutečih prs svoje tožbe in tarnanje o nečuvenih krivicah. Iz tega lista se lahko poznajo naše težnje in naše potrebe, svete naše narodne pravice! —

Vprašanje je pa: Se li jemlje kaj obzira od strani postavodajnih krogov na te naše težnje, na to kar se v „Edinosti“ piše? Mislimo, da ne! vsaj ako primerjamo „Edinost“ družim tuk. ital. listom. Naj ti listi le črhnejo o čem, kaj jim je dostojno zadositi in se preišče dotična stvar! Mi se pa v „Edinosti“ lahko o tem in onem pritožujemo, ne da bi se kdo za naše pravične želje in tožbe kaj zmenil. Naj se le rodenja z nami kar hoče — našega narodnega prepričanja, naše udanosti do presvitle cesarske hiše ne more nikdo preklicati! Stavim tukaj le jedno kratko vprašanje: „Se je li kedaj slišalo, da bi bil kak naš mladenič, vojak, desertiral“? Nikoli ne. Vsak okoličanski mladenič stopa navdušeno v vojske in z veseljem služi svojega cesarja.

Poglejmo pa Lahone! Tu kar mrgoli vojaških beguncev, kateri delajo potem v bližnjem kraljestvu proti-avstrijsko propagando, ter kujejo zarote celo nad življenjem prebлага našega vladarja. O tem dokazal je najbolj Oberdank. Le na to naj bi se v vladinih krogih nekoliko pomislilo in ne bilo bi treba premišljevati ako treba podpirati naš živelj tu ob meji. To istino naj bi pa pomislila trž. posl. Luzzatto in BURGSTALLER predno se pustita v državnem zboru zatrjevati, da tu ni irredente. Pravomislečemu človeku ni treba o tem nadaljnega premišljevanja — v kratkih besedah je navedeno tu vse.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Deželni maršalon češkim imenoval je cesar kneza Lobkovic, ki je bil uže v pretekli dobi na tem častnem mestu. Njega namestnik še ni izbran. Iz tega sklepa jo nemški listi, da hoče vlada še enkrat poskusiti spraviti nemško in češko stranko ter pregovoriti Nemce, da zopet vstopijo v deželni zbor. Nemce navdaje to z nado, da jim vlada pripomore zopet do zgubljene veljave ter jim povrne upliv na deželno zakonodajstvo. Nadjamo se, da se to ne zgodi. Češka stranka jim je ponujala spravo in je bila vedno pripravljena, pustiti jim ono veljavo, ki jim gre po naravnih zakonih ter odgovarja njih številu. Gospodstva v deželi jim pa ne more pustiti. Nemci so pa od nekdanj vajeni ukazovati tudi v onih deželah, kjer so v neznačajnejšini. Ti časi, so hvala Bogu prešli in se ne povrnejo več, temu se bode znala naša slovanska narodna zavest zoperstaviti!

Znano je, da nemški listi kaj radi hujskajo proti Slovanom ter drže vedno z ono stranko, ki se bori proti nam. Zato trobijo v Dalmaciji v italijanski rog ter v svojih listih pojo slavo Bajamotovcem ter na vse načine grdijo narodno hrvatsko stranko. O zadnjih deželnozbornih volitvah v Dalmaciji so prinašala ta dična „liberalna“ glasila cele romane o „hrvat-

skem nasilstvu“, katero edino jim je pomagalo do sijajnih volilnih uspehov. Trobili so v svet, da so Hrvatje sestavljali po svoji volji volilne imenike, v katere so upisovali svoje pristaše, če tudi nemajo volilnega prava, dočim so laške in srbske volilce izpuščali. Volilne komisije so bile neki tudi sestavljene iz samih zagrizenih Hrvatov, kateri se neso ozirali na pritožbe „autonomašev“. Komaj so te laži raztrobili v svet oglasijo se dotični okrajni glavarji ter določijo vsem onim listom pravke, ki nam kažejo pravo resnico. Nemški listi so te popravke objavili ter nam dali s tem novo spričevalo o svoji poštenosti in svojem resnicoljubju.

V tej mrtveji sezoni deletelo je Nemce nepričakovano veselje. Te dni so imeli v Monakovem na Bavarskem shod vsi nemški telovadci. Udeležba je bila zelo mnogobrojna in častni predsednik turnarskemu zborovanju bil je sam princ Ljudevit Bavarski, bodoči vladar te dežele. Z veliko navdušenostjo bili so sprijeti avstrijski „turnarji“. Sam princ Ljudevit jim je priporočal, naj se krepko drže nemške misli. Govoril je o zvezi nemško-avstrijske, katera je neki obem državam v blagor. Spominjal jih je onega zgodovinskega hipa, ko je 1859. l. po nesrečni za Avstrijo vojski cesar Napoleon III. ponujal avstrijskemu cesarju zvezo, katero je on ponosno zavrnil rekoč: „Jaz sem nemški vladar“! — Ta govor z vzvišenega mesta napolnil je Nemce z neizmernim veseljem in nadejajo se, da bode ta izjava uplivala na notranjo politiko avstrijsko, katera se mora v nemškem zmislu preobrniti. Celo oficijozni listi ne morejo zakrivati svojega veselja nad tem, da se bavarski princ meša v notranje zadeve naše države ter prorokujejo, da se bode po pohodu našega cesarja v Berlinu še le pokazal pravi pomen teh besed. Češki in vsi slovanski, da tudi konservativni nemški listi so pa osupli zaradi takega postopanja ter izražajo svojo nevoljo nad tem, da se bavarski princ na telovadnem shodu umešava v notranjo politiko naše države ter tako odprto agituje za pangermanske ideje. K takim izjavam mu ne daje pravice ni avstrijsko-nemška zveza ni sorodstvo bavarske in naše vladarske hiše. Zdi se, kakor bi bavarski princ hotel očitati s tem našemu vladarju, da v njegovi državi prodira zdrava ideja ravnopravnosti ter da so se začele spoštovati tudi pravice slovanskih narodov, ki so v Avstriji v večini. Bridko so zadele te besede vse Slovane v Avstriji proti katerim so naperjene. Ako so hoteli Nemci avstrijske svoje brate navdušeno sprejeti bili bi lahko to storili na drug način in nikakor ne pojmi, kaj je bilo treba ubrati koj tako pangermansko struno. „Vaterland“ te velikonemške demonstrante pač z vsem pravom imenuje „irredento št. 2“. Slovanski vodje naj si to dobro zapomnijo, ter vporabijo ves svoj upliv, da iz tega semena ne vzraste za Avstrijo in nas poguben sad.

Vnanje dežele.

Ruska vlada izdala je zakon, po katerem mora biti uvedena ruščina v vse javne in privatne šole v baltičkih provincah kot učni jezik. Zbog tega je grozen stok po nemških listih, nemška propaganda je pa s tem v onih krajih končana.

Milan bivši srbski kralj je še vedno na dnevnem redu v nemških listih. Ti so hoteli svojemu ljubljencu kar naravnost zopet posaditi na glavo odloženo krou, ko so pa sprevideli da to ne gre in ne pojde tolažijo se z nado, da Milan ostane še dolgo dolgo v Belemgradu in da če prav ne bode več kralj, da bode vsaj so-regent, in da si kot tak prisvoji najvišjo oblast v državi. Mi nemškim listom od srca privoščimo to siromašno tolažbo, prepričani, da se jim nikdar ne uresniči. Milan ministerski predsednik Gruić in minister Taušanović odpeljali so se v Vranjo k Ristiću. Kakor poročajo, hočejo se tam dogovoriti o pravih kraljice Natalije. Milan

bi rad na vsak način zabranil kraljici povrat v Srbijo, no težko, da se mu to posreči. V Belemgradu je nastopil svojo službo nov avstrijski poslanik Thoemel. „Odjek“ piše, da bode ta, ako hoče postopati v zmislu Kalnokyjevega govora prav izvrstno lahko zastopal Avstrijo na Srbskem. Mora se pa odreči politiki svojega prednika Hengelmüllerja ter vedno v poštev jemati koristi srbskega naroda. Samo tem potem je mogoče doseči pravo in trajno prijateljstvo sosednih držav, drugače pa ne.

Črnogorska knežja obitelj je sedaj na Ruskem, kjer bode v kratkem poroka kneginje Milice z velikim knezom Petrom Nikolajevičem, namreč dne 7. t. m.

Na francoskem so izvršene volitve v generalne svete. General Boulanger je kandidiral v 150 okrajih, bil je pa izvoljen samo v 12. Ta nepričakovan poraz je bridko zadel njegovo stranko, katera se je nadala pogubiti republiko, a je mesto nje sama pogubljena. Republikanci so nasproti monarhistom zgubili 27 mandatov, v 167 okrajih so ožje volitve, v katerih republikanska stranka izvestno zopet pridobi zgubljene sedeže. Volitve v državno zbornico bodo začetkom prihodnjega meseca. Republikanci se nadejajo uspeha. Boulangisti so pa potrjeni in konec njih stranke je neizogiben.

Nemški cesar je odpotoval na Angleško. Spremlja ga vojno brodovje nemško. O dohodu ruskega carja v Berlin ni še izvestnega in zanesljivega poročila. Ne ve se, kedaj pride car v Berlin ta mesec ali pa še le prihodnji.

Gibanje na Kretu obrnilo je pozornost vse evropske diplomacije na se. Angleži in Francozi so poslali tja svoje vojne ladje, v varstvo svojih podanikov. Turška se je pa o tej priliki prepričala, da nima ni enega za vojsko sposobnega broda. Poslala je na Kreta komisijo, ki naj zasliši grško stranko ter poroča nje zahteve sultanu. Vlada je pripravljena uslišati zahteve krščanskega prebivalstva, kolikor se da to storiti. Poslala je pa tudi nekoliko bataljonov vojakov tja v podkrepo tamošnji posadki, da zamore v slučaju udušiti upor. Anglija je izjavila, da hoče podpirati Turško ter da hoče, da ostane Kreta pod turškim oblastvom. Grki iz kraljevine, ki Krečane v vsakem obziru podpirajo, so sprevideli, da bi se lahko vnela vojska, zato so pripravljene udati se volji Turčije in evropskih vlad. Kreta ostane torej še vedno pod turškim gospodstvom.

Nekdanji zastopnik severoamerikanskih zedinjenih držav na Dunaju izpustil je te dni znamenit govor, v katerem poudarja potrebo pomnoženja vojne mornarice in obrežnih utrd. Zedinjene države morajo pomnožiti svojo mornarico tako, da se bode mogla meriti z vsako evropsko in tudi utrditi bregove, da se bodo mogle države uspešno braniti proti napadam. V ta namen bi morale države potrošiti vse preostanke državnih dohodkov. Ta govor nam priča, da se je tudi Amerikancev priprijel nek vojni duh, ki navdaja vse evropske države in tlači prebivalce starega sveta!

DOPISI.

Sv. Ivan na Vrdeli dne 2. avgusta. Večkrat smo uže spominjali v „Edinosti“, kako se po naši okolici vedno bolj goji laško petje. Tako tudi pri nas na Vrdeli je neka kréma na posestvu g. Gropajca (pri kanonu), katero obiskujejo skoraj sami mladi fantički od 16—20 let stari; tu ne slišiš drugega kot italijansko gnjusno petje ki traja do pozne noči, dokler pridejo jih spodit policijski stražarji in zapovedajo zapor omenjene krême. Vodja tega petja je pa nek tukajšnji človek pridevkom Bulo, koji je tudi tenorist omenjenih pesni ter napevja s temi mladiči vse svoje žile.

Vprašamo vas lepi fantiči, čemu to na korist? Morda blaženi Italiji ali komu?

Morda vam ni znano, da bivate na slovenski zemlji? Ali vam ni znano nekaj o italijanskem (?) pevskem društvu iz Grete, katero je nedavno napravilo izlet k sv. Jakobu, da bode tam prepevalo laške zборе in da se bode z njimi bahalo in ponašalo. Ali spodletelo jim je. Mesto hvale bili so zasramovani in rogali so se jim mestjani rekoč: i ščavi de Gretta i ga fatto fiasco! Tu je očitno, da Slovenec ni za laščino ker on ima vse drugačno melodijo in skladbo.

Po zaporu krême grede ti mladeniči v dolgej vrsti „vasovata“, in kako? Prepevajo ti zopet italijanske umazane pesni. S temi pač najbolj razveselè svoje ljubice?

Brez zamere fantje, ker uže hodite vasovat po noči, zakaj bi ne rajši vašim lepim ljubicam prepevali lepih slovenskih pesni, da bi se jim mlada srčka od veselja kar smehljala, ko bi čule fantiča prepevati ljubeznjivo pesnico kakor n. pr.: Da te ljubim, ti je znano. Ljubezen pri luni. Pod oknom. K meni pridi i. t. d.

Tedaj fantje, opominjamo vas, da onogrdi petje opustite ker gotovo za vas ni, ker tudi se gotovo niste učili v Rimu in ta jezik ne razumete; ako bode te peli po slovenski, umeli bode vsaj jezik kojega vas je mati učila; laščini ste pa toliko večji kakor opica na citre in zajec na boben. **Več sosedov.**

Domače vesti.

Ivan Kukuljević-Sakcinski

izdahnili so svojo dušo 1. t. m. na svojem posestvu v Puhakovcu v Zagorju v 73. l. svoje dobe. Ta prežalostna vest, ki nam je došla iz Zagreba, nas je nemilo pretresla, ker le predobro vemo, kaj je bratski nam hrvaški narod izgubil. Kukuljevića-Sakcinskega ime je nerazdružljivo spojeno z vsem literarnim gibanjem na Hrvatskem v zadnjih 50. letih. Pokojnik je deloval tudi na političnem polju za narod hrvaški, a ko so napočili zli dnevi za Hrvatsko, in niso mogli za narod svoj in domovino se trudeči moške prodreti s svojimi idejami, ta čas se je Kukuljević umaknil s političnega polja ter se z vsemi svojimi silami posvetil književnosti. Proučeval je preteklost svojega naroda ter seznanjal z njo svoje rojake in tuji svet. Vsak literarni preokret v zadnji dobi je njegova zasluga. Preporod „Matica Hrvatske“, ki tako uspešno in uzorno deluje, kakor nobeno drugo literarno društvo je sad njegovega truda. Hrvatski pisatelji priznavali so v Ivanu Kukuljeviću svojega starosta, svojega voditelja, brez katerega ni bil mogoč pokret in napredek na literarnem polju, kajti on je bil živo izkustvo zadnjih petdeset let, brez katerega ni mogel izhajati mlajši književni svet.

Pokojnik je bil blage nravi, postrežljiv in prijazen proti vsakemu, bil je kakor vatvarjen, da spobuja na duševno delo, da zbira okolo sebe četo književnih delavcev, katerim je bil sam najlepši uzor, kajti delal je do same smrti. Ivan Kukuljević Sakcinski je bil član premnogih domačih in tujih učenih društev; bil je predsednik „Matica Hrvatske“ in „Hrv. arheološkega društva“, častni član jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, sveučilišč v Kijevu in Harkovu, dopisujoči član akademije kviritev v Rimu, akademij za uk v Petrogradu, v Pešti in Krakovu, društva za severne starine v Kodanju, zgodovinskih društev za Kranjsko in Koroško, učenega društva v Belemgradu in geološkega društva na Dunaju. Vse te časti si je pridobil pokojnik s svojim obširnim znanjem. S vsemi temi učenjškimi zavodi stal je Kukuljević v zvezi, vaem je pošiljal svoje spise ter tako slavil in dičil hrvaško ime pred svetom. Narod je tega svojega velmoža častil in sla-

vil. Mnoga mesta izbrala so ga svojim častnim meščanom. Nad odprtim grobom tega duševnega velikana plače ves hrvaški narod, s katerim se v tugi verno družimo tudi mi Slovenci. Njegovo ime ostane večno mej nami, najlepši spomenik pa so mu njegova dela. Lahka mu bodi zemlja!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je podaril g. Lazar od sv. Jakoba 50 nvč. — Župan na Proseku g. Matija Cibic, podaril for. 1.20, in vesela družba 30 novč. tedaj skupaj for. 1.50.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti odposlala je te dni v Ljubljano 102 gold. 03 kr. t. j. znesek nabran v prvem polletju. — V sredo 31. t. m. imel je dotični odbor svojo sejo in odločilo se je, da bode zastopal podružnico pri glavnem zboru 8. t. m., načelnik, g. Dragotin Martelanc.

Deželni glavar v Istri. Mej kandidati za to dostojanstvo je neki tudi italijanski ljubljeneč poreski škof dr. Flapp. In zdaj še ti! . . . rekli bi z našim Stritarjem.

Sporod Levstikove slavnosti dne 11. avgusta v Velikih Laščah. — Predvečer dne 10. avgusta: Ob 8. uri koncert na restavracijskem vrtu gosp. F. Grebenca. Ognjemet, kresovi. — Dne 11. avgusta: 1. Budnica 2. Ob 9. uri dopoludne sprejem gostov. 3. Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi v Velikih Laščah. Petje oskrbi šentjakovski cerkveni pevski zbor iz Ljubljane. 4. Po sv. maši slavnostni govor. Ob 11. uri odkritje spomenika 5. Ob 1. uri skupen obed na vrtu g. F. Grebenca. (Vstopnice za skupen obed po 1 gld. 60 kr. za osebo dobivajo se pri odboru, pri kustosu ljubljanske čitalnice, oziroma v tamošnji trafiki, in pri drugih naprošenih poverjenikih. Kdor se hoče vdeležiti skupnega obeda, oglasi in pri-skrbi naj se najkasneje do dne 3. avgusta t. l., ker se ne bo moglo potem na nikogar več ozirati. Opozarja se zajedno slavno občinstvo, da se ozira gledé obeda v prvi vrsti na pripravljene skupni obed, ker bo inače zaradi krajevnih razmer in silne množice ljudstva težko ustredi mu. Prostor za skupni obed bode pokrit.) 6. Po skupnem obedu okoli 4. ure izlet v Dolenje Rétije k Levstikovemu domu, kjer je vzdana spominska plošča. (Od Velikih Lašč do Dolenjih Rétij je jeden četrt ure peš-hoda). 7. Ljudska veselica. — Pri slavnosti sodeluje skupna novomeška unif. godba pod vodstvom gosp. kapelnika Dragotina Langerja.

Obletnica „Delalskega podp. društva v Trstu“. Tudi to leto ob času obletnice blagoslovljenja društvene zastave, priredi „Delal. podp. društvo“ navadno slavnost, namreč: Zjutraj dne 25. avgusta bode sv. maša pri kateri pojejo društveni peveci; te maše udeleži se društvo v popolnem številu sè zastavo kakor navadno, (ako to dotična oblastnija dovoli.) Popoludne bode pa veselica; kje se bode vršila in s kakim programom povemo pozneje.

Ženske uradnice. V sprejemnem uradu tukajšnje pošte nastopile so v četrtek službo nekatere ženske uradnice. Dosedaj smo imeli v Trstu nastavljenje ženske samo pri brzojavnem uradu.

Prinos k italijanski kulturi v Istri. Iz poreča poročajo „N. Sl.“ sledeče: Naše slavno in glavno mesto Poreč je poznato kakor uzorno mesto vsake mogoče prostote in divjaštva. Podkupljena in našuntana poreska fakinaža, v gosposkih suk-njah in delavnih modrih košuljah in hlačah ne da mira nikomur, koji ni po volji slavnej gospodi slavnega Poreča. — Nedavno je bil zopet po svojem poslu naš človek v tem gnezdu dedovske kulture ter si je kupil nekoliko živeža, mej drugim tudi hleb kruha. Idoč po svojem poslu, pustil je zamotek s kruhom v nekeje gostilni. Povrnivši se nekoliko pozneje nazaj, našel je zamotek, polen vsakovr-

stnih smeti in blata, a kruh je izgledal kakor bi se bil močil v kakej smradljivi luži. V zamotku je našel pa pismo katero samo jasno priča, da je ni nad poreško kulturo. To krasno pismo se glasi: nella dolce favella del sì:

Porco Croato prete!

„Se tu non andara volentieri da . . . noi te faremo andare e tu savra che in . . . sono Italiani e non Croati e non metterle sul foglio, ocio che non la ciapa. **Porco Croato“.**

Evo vam pravega ogledala one slavne kulture, katere bi se sramovali celo divji Zulukafri a vi jo kujete v nebo. Prosit!

Izlet na Bled. O priliki glavne skupščine družbe sv. Cirila in Metoda, ki bode na Bledu, odpotujejo zastopniki tržaških in okoličanskih podružnic v sredo 7. avgusta ob 6½ uri zvečer po južni železnici. Če kdo gospodov potrebuje o tej stvari pojasnil, naj se blagovoli oglasiti v Dolenčeveji tiskarni, via Carantia 28.

O izletu v Divačo. Pri zadnji seji odbora „Delalskega podp. društva“ se je sklenilo, da se objavi vsem slovenskim društvom v Trstu in okolici, da se name-ravani izlet prenese na 1. dan meseca septembra, kakor se nam je javilo iz Ljubljane. Tega izleta se društvo udeleži z zastavo, ker ima za to uže dovoljenje dotičnih oblastev. Da se pa naše ljudstvo, katero je zaradi odloženega izleta nezadovoljno, pomiri in za izlet 1. septembra na sigurno pripravi, odločil je odbor naprositi vsa društva Trsta in okolice, naj zaključé, da se tega izleta gotovo udeležé, akoravno tudi ta dan ne bi mogli ljubljanski gosti priti v Divačo.

Ples društva rudečega križa v Sežani. Danes nam je doposlal prijatelj vabilo na ples društva rudečega križa v Sežani in skoraj nismo svojim očem verjeli, da je v Sežančanih tako malo narodne samosvesti. Vabila so tiskana samo v jedino zveličevalnem nemškem jeziku. Znano nam je, da je sedaj v Sežani dosti vojaštva in tudi drugih strancev, kateri vsi ne znajo slovenski, vemo pa tudi, da je Sežana izključivo slovenski trg. Če uže hočejo biti gospodje skromni in ugoditi nekaterim tujcem, mogli so tiskati vabila v dveh jezikih, v slovenskem na enej in v drugem jeziku na drugej strani! Saj društvo rudečega križa menda nemajo Nemci v monopolu, katerim na ljubo bi mi morali žrtvovati narodne interese.

Pevskemu društvu „Adrija“ v Bar-kovljah podarila je gospodična M. Nardliškova štiri zvezke „Bisernice“. Presrčna hvala!

Lahonske solze. „Indipendente e compagnia bella“ prelivajo krokodilove solze ker je polit. oblast v Gorici prepovedala namerovano slavnost goriške „Ginastike“ dne 1. sept. — Podružnica šolskega društva „Pro patria“ je prosila za dovoljenje, da osnuje posojilno knjižnico v Korminu ali isto jej je namestništvo odklonilo. In vendar so nameni, lahonske „Pro patrie“, po menenju Indipendentija, tako nedolžni in plemeniti, lojalni in avstrijski, da se nikdo ob nje ne more spodtikati! Slavna vlada pač krivico učinja „zvestim podanikom“ — laške škornje! —

O zdvijanosti laških listov smo že večkrat poročali. V zadnji čas so pa sami sebe prokosili. „L'Indipendente“ najpristnejši slavitelj laške kulture imenuje v nekem članku praško „Politik“ „steklega psa“, zaradi nekega dopisa iz Trsta, v katerem so prav točno opisane tukajšne razmere in položaj po Pretisovem odhodu. Tako surovo-divje, to s ponosom poudarjamo ni še pisal noben slovenski list, čeprav so se tudi mej nami bile v zadnji čas hude bitke. Mi Lahom čestitamo na tem novem dokazu njihovega vzvišenega duševnega stanja. Na čast jim bodi!

Pevsko društvo v Šturiji priredi v nedeljo 4. avgusta t. l. ob 6. uri popoludne veselico na vrtu gostilne g. Josipa

Širce z nastopnim uspehom: Förster: „Slava Slovencem“, možki zbor. — Pozdrav gostov. — Kreutzer: „Gospodov dan“ možki zbor. — Slavnostni govor. — Pesarska. — Dr. Benj. Ipavec: „Na hri-
bih“, mešani zbor. — I. pl. Zajec: „Kolo“, veliki možki zbor. — Lisinski: „Tam gdje stoji“, možki zbor. — Nedved: „Na plaine“, mešani zbor. — Mandele: Igra: „Bog vas sprimi, kdaj pojete domov?“ — Prosta zabava, veteranska goriška godba. Ustopnina 20 kr., sedež 10 kr. Ker je namen veselice, da se nakupi novi harmonij, vabi vse p. n. prijatelje pevstva k blagovoljni vdeležbi veselice ter vsprejme vsakoršno prostovoljno darilo v znak iskrene zahvale najudaneji ODBOR.

V ljubljansko knezoškofijsko semenišče se je doslej oglasilo do štirideset doma-
čih gg. abiturijentov; med temi je več od-
ličnjakov.

Mesec avgust. Od 1—4. nevihte po Francoskem; od 4—11 vročina in nevihte; od 11—18 vedni dežjevi, morje nemirno, od 18—26 dež in nevremena, hudi vetrovi sredi Evrope. Samo proti koncu meseca bodo lepi in gorki dnevi — tako proro-
kuje vsaj Matevž de la Drôme, a bode kar Bog hoče.

Požar je nastal predsinočnim ob 11 uri po noči v hiši g. Genela na trgu pred ljudskim vrtom. Užgalo se je v podstrešju, kjer je bila shramba za drva in oglje ter unelo tudi stanovanje necega pismonoše J. Havjan ter mu vse pohištvo požgalo. Družina se je k sreči rešila. Vatrogasci so po dve uri trajajočem gašenju požar vendar ukrotili. Razven dveh lahko ranjenih ni nikake nesreče.

RAZNE VESTI.

Novo vozne tarife so bile upeljane 1. t. m. na vseh ogerskih državnih železnicah. Po teh tarifah je vožnja na Ogorskem silno v ceno. Potniki pa nemajo pravice voziti mnogo prtljage brezplačno s seboj. Iz Pešte, Zagreba in Reke poročajo, da je na kolodvorih silna množica potnikov, ki se hočejo okoristiti s to novo naredbo.

Veliko poverenje v nemški mornarici. Te dni so prišla nemška oblastva na sled velikej slepariji. Nadinženir Paneke poveril je en poln brod dragega lesa za ladje. Bil je inženir v Londonu, kjer je naložil brod ter ga odposlal v Kiel. Brod z lesom vred je izginil. Zasledili so še druge sleparije. Zaprli so mnogo višjih uradnikov ter je odvedli v Berolin.

Čudna naravna prikazen. Kapitan nemškega poštnega parnika „Argentina“, ki je 19. pr. m. priplul iz Pernambuka v Lisabon, pripoveduje, da je imel od Zelenega nosa jako težavno pot. Štiri dni je bil zrak napolnjen z rudeče-zolitim prahom, ki je bil véasih tako gost, da še solca ni bilo vedeti, čeprav ni bilo najmanjšega oblaka na nebu.

Novo ekspedicio v zabajkalske zemlje in na Mongolsko odpošlje carska zemljepisna družba prihodnje leto iz Irkucka pod vodstvom slavnega učenjaka Jadrinceva. — Ekspedicioja bode na poti tri mesece, spremljal jo bode tudi znani topograf Pirozkov.

Mlad samomorilec. V Kasselu na Nemškem obeil se je pred kratkem 9letni deček. Roditelji so šli z doma ter mu priporočili naj varuje svojo 5letno sestrico. Deček je začel sestrici pripovedovati, da ni človeštvo nič vredno in da se hoče obesiti. To svojo nakano je tudi izvedel. Mladi samomornik bil je kakor pravijo ne-
navadno nadarjen.

Listnica uredništva

Dopisniku v Gabr. — Dopis smo obsodili v koš ker se nepotrebnih osebnosti brani-
mo; zadevo to lahko sami mirno poravnate no da bi širni svet o njej vedel. Na zdar!

Lastnik pol. društvo „Elinost“.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar). Cena od for. do for.

Kava Mocca	100 K.	128.—	130.—
Rio biser jako fina		—	—
Java		—	—
Santos fina		101.—	102.—
srednja		90.—	91.—
Guatemala		104.—	105.—
Portorico		118.—	120.—
San Jago de Cuba		126.—	129.—
Ceylon plant. fina		121.—	123.—
Java Malang. zelena		107.—	108.—
Campinas		—	—
Rio oprana		116.—	117.—
fina		100.—	101.—
srednja		92.—	93.—
Cassia-lignea v zabojih		33.—	—
Macisov cvet	450.—	460.—	—
Ingber Bengal	19.—	20.—	—
Papar Singapore	78.—	79.—	—
Penang	63.—	64.—	—
Batavia	73.—	74.—	—
Piment Jamaika	39.—	41.—	—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	8.—	—
v zabojih		9.—	—
Ulje bombažno amerik.		39.—	40.—
Lecce jedilno j. f. gar.		38.—	39.—
dalmat. s certifikat.		38.—	39.—
namizno M.S.A. j. f. gar.		51.—	53.—
Aix Vierge		64.—	65.—
fino		61.—	62.—
Rožiči pulješki		7.50	—
dalmat. s cert.		—	—
Smokve pulješke v sodih		—	—
v venci		—	—
Limonj Mesina	zaboj	7.—	7.50
Pomeranče sicilijanske		5.50	6.—
Mandlji Bari I.a	100 K.	90.—	91.—
dalm. I.a, s cert.		96.—	97.—
Pignolli		72.—	74.—
Riz italij. najtinejši		19.25	19.50
srednji		18.75	19.—
Rangoon extra		15.75	—
I.a		14.25	14.50
II.a		12.50	12.75
Sultanine dobre vrste		23.—	24.—
Suho grozdje (opava)		11.50	12.—
Cibebe		—	—
Slaniki Yarmouth I.a	sod	—	—
Polenovke srednje velikosti		35.—	36.—
velike		34.—	35.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K.	40.—	—
s certifik.		—	—
Fazol Coks		9.50	—
Mandoloni		—	—
svetlorudeči		—	—
temnorudeči		—	—
bohinjski		10.—	—
kanarček		8.—	—
beli, veliki		9.75	—
zeleni, dolgi		6.—	—
okrogli		—	—
mešani, štajerski		7.—	—
Maslo		90.—	92.—

Dunajska borza

2 avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	glđ	83 90
v srebru	—	—	84 90
Zlata renta	—	—	109 90
5% avstrijska renta	—	—	99 65
Delnice narodne banke	—	—	907.—
Kreditne delnice	—	—	337 50
London 10 lir sterlin	—	—	116 93
Francoski napoleondori	—	—	9 53
C. kr. cekini	—	—	5 63
Nemške marke	—	—	58 65

Poslano.

Bolnike na kostobolu

in reumatizmu opozorujemo posebno na Kwizde fluid proti kostobolu, ki se ni samo udomačil uže v vseh krogih kot nepogrešljivo domače sredstvo pri boleznih v kostih, revmatizmu in na živcih, ampak se tudi predpisuje z uspehom po zdravnikih z mnogim priznanjem. Kwizde fluid proti kostobolu je pristen samo stu odtisneno varnostno znamko. Dobi se v vseh lekarnah. Cena steklenici 1 gl. a. v. Glavno skladišče: Kreisapothekes Kornenburg pri Beči Fr. Iv. Kwizde, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj. (h)

Javna zahvala.

Podpisano se srčno zahvaljuje udu našega društva g. Franu Ščuka, kateri je naredil in daroval našemu društvu prostorno in primerno omaro za društveno knjižnico.

V Barkovljah, 1. avgusta 1889.
Predsedništvo pavskega društva „Adrija“.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Olivne stiskalnice in olivni mlini } najnoveje kon-
Vinske in sadne stihkalnice } strukcije v raz-
Grozni mlini in sadni mlini } nih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice, gepli, robkalnice za turšico, sejalnike, pluge itd. 14—20

Prpriave za sušenje sadja in zelenjave.
Rezilnice za krmo v največji izbi, izvrstno narejene, po najnižji tovarniški ceni.

Ig. Heller, Wien, Praterstrasse 78

Katalogi in vsakeršna pojasnila na zahtevanje zastoj in franko.
Prikupcem najugodnejši pogoji. — Sposobni zastopniki se iščejo in dobro plačajo.

G. G. Piccoli-ju,
Iekarničarja v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem, dne 12. jan. 1889.

Blagoizvolite mi poslati dvanajst staklenic Vaše esence za želodec. 4—12

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vživali esenco z najboljšim uspeh-
m. Neka bolnica je bila uže za smrt bolna vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem
Jurij König, župnik.

„Slavija“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Čast nam je naznaniti, da je prevzel glavni zastop našega zavoda za Gorico in Goriško 1—1
gospod Andrej Gabršček,

in da se pisarna njegova nahaja v Marzinjevi hiši, via del Mercato št. II. nadstropji.

P. t. občinstvo prosimo, da mu je naklonjeno in da se v vseh zadevah, ki se tičejo banke „Slavije“, izvoli obratiti do njega.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1889.
Generalni zastop vzajemno zavarovalne banke „Slavije“ v Pragi.

Išče se služabnico

zmožno v kuhanju in drugih domačih opravilih. — Več se pozve pri upravnistvu našega lista. 4—6

Assicurazioni generali.
v Trstu
(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1887 f. 36,120,176 53
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 22,766,106 95
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1887. f. 105,482,651 38
Plačana povračila:
a) v letu 1887 f. 10,099,647 —
b) od začetka društva do 31. decembra 1887. f. 207,379,802 20

Letni račun, izkaz dosegljivih plačanih odskodovanj, tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobé v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastnoj hiši. 8—12

Čudo obrti.
Samo for. 3.50
stane nova

srebro-niklena cilindrova ura

za gospode, gospe in dečke; ne razloči se od pravega srebra. Ploščato kristalno steklo, elegantne, fine oblike, krasno rezbana, točen stroj, ki je natančno urejen in skušen.

Jamči se, da točno gre.
Fino pozlačena, elegantna verižica samo 40 nč.

Pošilja proti gotovem denarju ali povzetju „Versandt-Depôt L. Müller, Dunaj, Währing Schulgasse 10. 19—52

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot monstranc, kelihov, svetilnic in svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadolgovim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

15 24 **Teodor Slabanja,**
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v oguji pozlatim in posebej. Čč. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane. 24—15

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Osem svetinj.
Najboljše ročne harmonike

se 1., 2. in 3. vrstami tipk, orkester-harmonike z jeklenimi glasili in usnjatim mehkom, lastnega izdelka, kakor tudi glasbila vseh vrst: vijoline, citre, piščala, klarinete, trompete, lajne, orgljice z okretalom, ustne harmonike, okarine, lajnice, aristone, orgljice za ptice, albumi z godbo, kozarce za pivo in vino, neseserje za dame z glasbilo itd. v tvornici harmonik 20—4

Ivana N. Trimmel-a
na Dunaji, VII., Kaiserstrasse 74.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Bolezni želodca.

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, slata šila, zaprtje, vodenica in kronična driska, zdravi se najvpečnejše s PICCOLI-jevo „ESENCO za ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (Dunajska cesta) proti poštnem povzetju

V steklenicah po 15 novč. se prodaja v Trstu v lekarnah: Bisoletto, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzatto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saravali (za magistratom), Serravallo, Skopzynsky, Suttina in Zanotti. — V Istri v lekarnah: Rocinj Angelini, Pulj Wassermann, Carbuicchio, Rodinis; Dinjan Rek, Bradamante; Koper Giovanni, avento; Piran Fonda, Lion; Pazin Lion; Novaigrad Tamburini; Poreč Candusio; Visinada Patelli; Buje Bonetti in v večini lekarn v Istri, Primorju, Tirolo, Dalmaciji, na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.

(Varstvena znamka.)

Kwizda-ja
c. k. izklj. priv.

restitucionalni cvet
(voda za pranje konj)

Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačeje nje pred in po velikem trudu in po deldaje konju posebno vztrajnost o dirkah itd. 1 steklenica glđ. 1.40. (C)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstr.-og. monarhije.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanju teh sredstev vedno Kwizda-je preparate in da se pazi na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po rošti proti povzetju vsak dan po centralnem skladišču: Kreisapothekes Kornenburg

Franz Joh. Kwizda,
c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živnozdravniške preparate.

f. 1.50 Čudovat je f. 1.50
samobrivec
najnovejši stroj za brijenje, s katerim se more briti vsakdo sam in brez težkoče.

NE TRGA, NE REŽE,
ampak enostaven je in lehak.

Mnogo denarja
prihrani „Samobrivec“ in nobena stvar ne isplača se tako, kakor ta.

Cena le for. 1.50.

Pošilja proti gotovem denarju ali povzetju „Versandt-Depôt L. Müller, Dunaj, Währing Schulgasse 10. 19—52

Tiskarna Dolenc v Trstu.